

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

Стенограма

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н
С Ъ В Е Т

С о ф и я
18 октомври 1984

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

I.	ПРИСЪСТВУВАЩИ	3
II.	ОТКРИВАНЕ И ДНЕВЕН РЕД	
	Дико Фучеджиев	4
III.	ИЗЛОЖЕНИЕ ПО ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
	Банчо Банов	5
IV.	ИЗКАЗВАНИЯ	
	Виолета Бахчеванова	6
	Татяна Масалитинова	7
	Рачко Ябанджиев	8
	Николай Николаев	8
	проф. Любомир Тенев	9
	Сава Хашъмов	12
	Николай Люцканов	12
	Антония Каракостова	14
	Пелин Пелинов	16
	Енчо Халачев	17
V.	ЗАКЛЮЧЕНИЕ	
	Дико Фучеджиев	18
VI.	ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
	Дико Фучеджиев	19
VII.	ИЗКАЗВАНИЯ	
	Никола Петков	20
	Николай Люцканов	21
	проф. Любомир Тенев	22
	Татяна Масалитинова	22
	Виолета Гиндева	22
	Енчо Халачев	23

	Антония Каракостова	23
VIII.	ЗАКЛЮЧЕНИЕ И РЕШЕНИЕ	
	Дико Фучеджиев	24
IX.	ТОЧКА ТРЕТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
	Николай Лицканов	24
	Дико Фучеджиев	25
X.	ЗАКРИВАНЕ	
	Дико Фучеджиев	25

П Р И С Ъ С Т В У В А Щ И :

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

ЧЛЕНОВЕ: Банчо Банов

Антония Каракостова

Пелин Пелинов

Константин Илиев

Николай Люцканов

Енчо Халачев

Татяна Масалитинова

Николина Леокова

Стефан Данаилов

Асен Миланов

Виолета Бахчеванова

Виолета Гинцева

Сава Хашъмов

Николай Николаев

проф. Любомир Тенев

Александър Григоров

Александър Панков

Георги Гайтаников

Крум Табаков

Кирил Неделчев

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

Стенограма

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н
С Ъ В Е Т

Състоял се на 18 октомври 1984

- о -

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Другари,

Откривам заседанието на Художествения съвет при следния

Д Н Е В Е Н Р Е Д :

1. Обсъждане на пиесата "Соната за живота и смъртта"
от Камен Зидаров.

2. Предложение за постановка на камерна сцена.

3. Разни.

Имате ли предложения към дневния ред? Няма. Приема се.

ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

По първа точка от дневния ред давам думата на др. Банчо Банов да направи кратко изложение за пиесата "Соната за живота и смъртта".

БАНЧО БАНОВ:

В началото на сезона Камен Зидаров представи в театъра новата си пиеса "Соната за живота и смъртта". Литературното бюро прие пиесата с чувство на дълбоко удовлетворение и радост, че най-крупният наш писател-драматург след Девети септември, един от създателите на нашата социалистическа драматургия и драматургията на Народния театър, на тази зряла възраст отново е написал пиеса и я предоставя на "своя" театър, както той каза.

Литературното бюро смята, че пиесата на Камен Зидаров, без да достига неговите най-добри постижения, е изцяло в руслото на неговата драматургия. Тя поставя основни нравствени въпроси за силата на човека, за неговата честност и за отношението му към себе си и към света, който го заобикаля. Както винаги в пиесите на Камен Зидаров главният герой се люшка от единия до другия полюс на чувствата и мислите си, докато накрая избере съдбоносното решение.

Ние смятаме, че в тази пиеса Камен Зидаров, оставайки верен на себе си, провежда с едно сравнително богатство на средствата тази своя линия.

Пиесата е ценна за нас с това, че тя ще възкреси пред младото поколение едно тревожно време в навечерието на Девети септември и победата над фашизма. Всички събития в пиесата се развиват на фона на тази гигантска борба между фашизма и комунизма, между едни и други възгледи за живота. Ние чувствуваме, че освобождението е близко, че Съветската армия е близко, че победата над фашизма е близка и именно това променя хората или към добро или към зло.

В този аспект Литературното бюро предлага пиесата като посветена на четиредесетгодишнината от победата над фашизма.

Пиесата е интересна и особено интересни са женските образи, като старата Адела, Дарина. Не мога да отмина и това, че в пиесата се показва по пределно и ясен начин ролята на интелекцијата ни преди Девети септември. Семейство Орлови, зад които лесно могат да се познаят двама именити наши писатели в миналото, се явяват своето рода лакмусова хартија, двигатели на основното действие.

Но пиесата има и слабости и не е в завършен вид, който бихме могли веднага да използваме за работа. Но не за пръв път нашият театър получава пиеси, които е доработвал със силите на своята трупа.

Литературното бюро стои зад тази пиеса и я предлага на Художествения съвет.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

За тази пиеса няма режисьор сега, но се надяваме, че ще има такъв и той, с Литературното бюро и автора, ще има задачата да направи необходимото за усъвършенствување на текста и доизграждане на пиесата. Можем да разчитаме и нашите актьори.

Задачата ни е постановката да излезе в началото на месец мај и има достатъчно време за работа върху неа.

Има думата др. Виолета Бахчеванова.

ВИОЛЕТА БАХЧЕВАНОВА:

Присединявам се към мнението на Литературното бюро. Прочетох два пати пиесата, за да не пропусна нешто от неа. Трябва да кажа, че ми хареса. Тя е от един жив класи, којто умее да пише и да композира нещата и да ги поставя така интересно, че да привлече нас и публиката.

Прави ми впечатленије, че има доста сериозни и интересно написани образи, както мъжки, така и женски. А ако става дума за

доработване това сигурно е в друга посока, но това е една сериозна основа за работа.

Спомням си, че когато поставяхме "Иван Шишман" др. Зидаров написа едно от най-хубавите си действия за десет дни. И сега при един жив автор от такъв мащаб не ме безпокой това доработване, защото ще има достатъчно време. А това е драматург, който дава възможност да се работи с него и да се доработват нещата.

Вероятно ще се наложи някои неща да се доуточняват, но има богат материал и не трябва да се отказваме от такава драматургия.

Подкрепям Литературното бюро в избора му на тази пиеса и мисля, че актьорите също ще дадат своя принос в изясняване на нещата в пиесата. Получих удовлетворение от четенето на тази драматургия, макар че звучи в класическия стил на Камен Зидаров.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Татяна Масалитинова.

ТАТЯНА МАСАЛИТИНОВА:

Чухме от др. Фучеджиев и др. Банов, че трябва да поставим тази пиеса и то по възможно най-добрия начин. Но ми се струва, че тази пиеса все още има нужда от доработка и че тя не е от най-хубавото на автора като класик. Трябва да се помисли за много сериозен режисьор, който да умее и да пише, за да се направи адаптация на пиесата.

Струва ми се, че тези двама руски пленници трябва да се махнат, тъй като не се показват в добра светлина.

Трябва с голямо чувство за отговорност от страна на режисьора да се пристъпи към пиесата, защото публиката вече избира и трябва да ѝ се поднасят завършени пиеси.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Рачко Ябанджиев.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ:

В нашия театър са събрани най-добрите и способни режисьори и пиесата трябва да се вземе от наш режисьор, за да няма рискове, ако дойде външен режисьор.

Прочетох пиесата и ми се струва, че трябва да се преработи, тъй като Камен Зидаров е наш голям драматург. Имам впечатление, че той се вслушва и ако има един режисьор, който умее да пише, заедно с Литературното бюро и автора, от тази пиеса ще може да се направи много по-добър вариант.

Четох, че е била включена в търновския театър – не знам кога ще излезе, но да изчакаме да видим какво там ще се получи, макар че актьорският състав там е на друго ниво. А след това ще вземем мерки да направим пиесата при нас.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Николаев.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ:

При чествуването на Камен Зидаров направих статистика, че Камен Зидаров, Шекспир и Иван Вазов са най-играните автори в Народния театър.

Споделям казаното и ми се струва, че не трябва да огорчим заключителните акорди на творчеството на този човек, който много е дал за този театър.

Безпокои ме, че няма режисьор за пиесата. А Камен Зидаров е ревнив към текста на пиесите си. Страхувам се от двубой между режисьора и автора, ако се работи по текста. Необходим е много внимателен подход към пиесата.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата проф. Любомир Тенев.

проф. ЛЮБОМИР ТЕНЕВ:

Заставам зад това, което каза Банчо Банов. Прави ми и впечатление това, което се каза за този уважаван и високо ценен от мен автор. Татяна Масалитинова е права по отношение на сцената с руснаците.

Познавам цялото творчество на Камен Зидаров, познавам и онези слаби пиеси и смятам, че тук Камен Зидаров много по-задълбочено продължава линията в своята драматургия. Той има две линии: едната е историческата, а другата е линията, която тръгва от "Царска милост" и достига дотук. Тук виждам неща, които той подсилва много повече, отколкото във всички други свои пиеси — и по дълбочина, и по изразност. Дори ме изненадва това, че човек на тази възраст може да покаже нещо, което е много по-богато и по-обемно.

Ако проследим развитието на нашата драматургия бих казал, че никой друг, освен в нашата антифашистка пиеса, в основата на която стои Камен Зидаров, така не е поставял точка на "и", не е изразявал цялото състояние с такава категоричност и яркост като позиция и като израз както нашата антифашистка драма. Онова, което идва след това, бих казал дори и поетичната вълна, това са едни почти двусмислени неща, макар че то има своята стойност, но тази категоричност, която сега толкова ни е необходима като дух и като време, нямаме такъв автор. Аз съм писал за тези линии в драматургията и има мои названия.

Спомням си мисъл на Стендал, който казва, че в една драма публиката може да изживее едно епическо чувство. Но има и друга драма, в която той може да изживее и едно драматическо

чувство. Мисля, че тази драма е точно това, която се мъчи да съчетае едно епическо впечатление с една драматическа и психологическа наситеност. Можете ли да кажете, че това е пиеса чисто психологическа?

Никога не съм харесвал женските образи на Камен Зидаров, с изключение на "Царска милост". А тук и четирите образа са хубави. Може някой да е независим, да не е толкова вплетен в действието, но чудесен е образът на Мария Грубешлиева.

Камен Зидаров търси в пиесите си повече философия на базата на един исторически декор. А тук ни дава един герой, какъвто досега не ни е давал, смятам, че и в нашата драматургия го няма. Това не е героят на трагическата заблуда, а този, който не е заблуден, но е слаб като характер. Той отстъпва от характера си, не от мисленето си, а после се връща към това мислене. Мисля, че нашата трагедия не е на таланти, а на характери.

Мисля, че този материал трябва да се работи с режисьор и автор. Камен Зидаров се вслушва в съвети, ако си спомняте работата на Люцканов с "Иван Шишман".

В пиесата има една слабост, както и в другите му пиеси: той е от една страна прекалено обстоятелствен, от друга страна малко повече обяснителен. А от друга страна всичко това, което е изживяване, което е драматизъм – то е като картина, рисувана с нож, няма полусенки. Не мога да кажа, че това е слабост, това е качество.

Смятам, че това е една от работите му, като замисъл и като основа и отделно много добре написани страници, една от най-добрите му – а тук са му се отдали и женските образи.

Като слабост мога да посоча претрупаността във второто действие, много обстоятелствено е. На финала действието спада и

се правят съвършено излишни неща. Но там може много лесно да се стъпти, но драматическата основа е вярна, и като психология, и като израз, и като време е вярна. Аз познавам това време и тези хора, аз съм син на две епохи и то съзнателен. Нося и трагическа вина.

Мисля, че авторът много добре предава тази психология и тези характери, но ми се струва, че има спад в края на пиесата. Но и къде в нашата драма ги има тези два монолога с огледалото, които напомнят и Шекспир, и Достоевски? Кой е дръзнал да го направи този вътрешен монолог и това вътрешно раздвояние? С такава сила и с такава откровеност?

В четвъртото действие има много излишни неща, които много лесно могат да отпаднат, от този култ към факта, който има у него.

Смятам, че пиесата свършва в средата на четвърто действие – всичко е история и го води към безизходица и самоубийство. Този човек и да не го съдят, и да не се самоубие, той вече е труп. Излишно е това арестуване и съда. Мисля, че след двата монолога действието спада. Защо го преследват със съд и присъда? Това трябва да се изясни и да бъде центърът на обстоятелствата. Може би така е било в живота, но една житейска ситуация не може да покрие тук нещата. А този генерал става резоньор, излишен, тъпче на едно място. Малко сантиментална и изкуствена е сцената с тези деца, които идват.

Мисля, че пиесата може да се стегне и да бъде от най-добрите, които е написал. Правилно каза др. Бахчеванова, че за първи път тук има характери женски, силни.

Струва ми се, че режисьорът трябва да бъде повече лирик и да противостои на епичното начало в пиесите на автора. Пиесата

трябва да се работи, но коя пиеса в този театър не е преработвана и това е честта на театъра.

Смятам, че театърът не трябва да се резервира към тази драма и да я включи в репертоара си. Сега авторът работи по-обемно и по-задълбочено.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Сава Хашъмов.

САВА ХАШЪМОВ:

Проф. Тенев разказа пиесата такава, каквато бихме искали да я видим. Това е и целта на Художествения съвет при тази размяна на мнения да се разкрие истината. Аз съм за такава преработка и работа върху пиесата, за каквато говори проф. Тенев и то с режисьор, който ще работи с автора. Не може тук да става дума за противопоставяне на името на Камен Зидаров - обратно - нашият театър е доказал, че Камен Зидаров е негов автор и че ние сме негови артисти, негов театър.

Присъединявам се към казаното от проф. Тенев за работата по пиесата при условие, че има сериозен режисьор.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Люцканов.

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ:

Изказването ми е в две части: едната - проблема за личността Камен Зидаров и Народния театър, втората - какво да се направи с предложеното произведение.

Гледах "Децата на Ванюша" с Царъов, който е възрастен и се питах: защо могат руснаците с една такава драматургия - видима имитация на Горки - да я направят така сериозно. Няма да скрия, че след гледането на този филм чувството за отговорност у мен порасна и че не трябва така лесно да се изкажа. Прочетох

отново пиесата и за себе си констатирах следните положителни качества в нея: Камен Зидаров е верен на себе си – почти във всички негови произведения той е вътрешно епически автор на духа, на проблемите, на характерите. Тъкмо това съчетание на драматическо действие, на пречистване, на трагическа вина, с епически подход към живота, съществува и тук – това е много добро и много интересно.

Като се има това пред вид и това, което е дал Камен Зидаров, мисля, че едно безкрайно внимателно и отговорно отношение към него е необходимо за започването на една сериозна, внимателна и отговорна работа.

За мен не съществува проблем дали тази пиеса трябва да влезе в театъра, но в каква насока трябва да се работи?

Пиесата е много обстоятелствена – като се започне от езика и редица фактологии. Каза се, че авторът е роб на фактите, че е чужд на асоциативността, не прескача това, което зрителят сам може да асоциира. При преработката, примерно, трябва от три реплики да стане една и това не е лесна работа.

Запитвах се много пъти защо да бъде Виола Вишневска и Владимир Орлов, а не Людмил еди кой се, да не е Стоянов, и Мария еди коя си. Защо да не се знае, че това е пиеса за Людмил Стоянов и Мария Грубешлиева? Те са достатъчно големи фигури – защо ва банк да не се играе за двама големи хора в нашата култура?

Не ми е ясен този Куртев, който става околийски началник, за да осъществи себе си. Той е един слаб човек и поема този тежък кръст да гони партизани, да организира борбата срещу тях. И сега такъв катарзис трябва да стане, че човекът да отиде да го съдят. Тук започва сложното и леко насиленото, граничещо с литературното, като се прибави и това, че непременно неговият

първи роднина трябва да го съди.

Ето това трябва да преживее той и да стане герой, защото той почти измества Людмил Стоянов и Мария Грубешлиева, които са избягали, а този, който води истинската трагична битка е околийският началник, за да стигне до едно пречистване.

Тук нещата за мен не са мотивирани и ясни и мисля, че бъдещите създатели на постановката трябва да направят нещо — дали е въпрос на актьорска интерпретация, или на дописване, или промяна на композиционното начало, смяна на активността, на движещите сили вътре — не зная.

Съзирам и други слабости: втората жена на Куртев ни в клин, ни в ръкав идва и излага душата си докрай на Мария Грубешлиева.

Виждам в пиесата едно силно епическо начало и мисля, че театърът не е в състояние и не може от гледна точка на морални взаимоотношения с този творец да отхвърли пиесата, а във втората част има сериозни пунктове, в които трябва да се пише пиесата и да се доработи и то незабавно.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има пумата др. Каракостова.

АНТОНИН КАРАКОСТОВА:

Преди две години с проф. Филипов се занимавахме с концерта за юбилея на Камен Зидаров. Ясни са ми затрудненията, които очакват театъра, при контактите с днешния автор. Ние ще поставим пиесата и ще трябва да се доработи, защото това, което стига до поколението на проф. Тенев и моя баща и което уважавам, някъде трудно стига до младото поколение и трябва да ми се подскаже, че това са Людмил Стоянов и Мария Грубешлиева. Прав е Люцканов, че в сценичния вариант за театъра имената на тези две

крупни фигури в нашата култура трябва да присъствуват – те ще предизвикат неизбежно любопитството, привлекателността и обаянието на исторически реалните фигури и големи писатели, а не измислените литературни герои, които ни заблуждават, а и не са особено убедителни, макар че книгите и стиха на Мария Грубешлиева насочват, но все пак е кодирано за това поколение, към което принадлежа.

Това, което още в работата с режисьора и автора върху пиесата трябва да се търси, е един не само социален опит, постигнат от народа в историческото си развитие – опит, който вече е една аксиома, една истина доказана, а онзи съвременен адрес за съвременните метастази на фашизма – генерал Карауланов – с позицията, която има в пиесата: на всичко позволеното, над морал и над национални идеали, една манипулация с човешки съдби и характери, т. е. това трябва да се развива като мотиви вътре в пиесата. Сега това като мотиви и постъпки звучи доста несъстоятелно, въпреки сериозната съдба, която тласка Куртев в двата полюса на житейското му махамо.

Според мен в литературната работа, която предстои, историята на тези три деца на Куртев, общо взето мотивите на постъпките на тези хора да се измъкнат максимално от автора, за да звучи убедително и някъде мелодрамата, която във финала особено звучи по линията на интимните отношения на Куртев с бившата и настоящата жена, има нещо, към което нашето поколение е резервирано. Това е нещо, за което театърът има усета, инстинкта и то е по силите му да го направи при работа с режисьора и автора.

Плаши ме това до каква степен ще бъде гласувано доверие от страна на театъра към автора и да не направим така, че в хода на една литературна работа, която театърът е принуден да върши,

да се получи обратен ефект. Може би ще са необходими някакви предварителни условия за карт бланш от страна на автора.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Ние ще се споразумеем с автора да извършим определена работа върху пиесата му, без която не можем.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ:

Чувал съм от автора да казва, че в театъра при такива режисьори като Масалитинов и други е израсъл като драматург. Той ще ни гласува доверие.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Пелинов.

ПЕЛИН ПЕЛИНОВ:

Едва ли ще добавя нещо към казаното досега, но като член на Литературното бюро съм длъжен да заема позиция. Прав е проф. Тенев и той добре аргументира състоятелността на това произведение. Смятам, че едно произведение има три основни неща, които определят неговата съдба:

- първо, това е конфликтът;
- второ, образите;
- трето, езикът.

В този материал, колкото и да е незавършен и аз смятам, че не е окончателен варианта, тези три неща съществуват. Има един ярък драматичен конфликт, политически и социален конфликт, който има място, който е значим и който прилича на нашия театър. Второто е, че има много ярки и интересни образи, които заслужават да бъдат показани на наша сцена. По отношение на езика има излишества, които не е трудно да се оправят.

По отношение на казаното от др. Лицканов – ако това стане пиеса само за Людмил Стоянов и Мария Грубешлиева струва

ми се, че сме длъжи да отидем към по-голяма биографичност, която материалът не позволява. Това е само като един спомен, като една случка с тези герои, но те престават да бъдат Грубешлиева и Людмил Стоянов. Така представени те са вече литературни образи. Този момент трябва да се изясни с режисьора – биографична пиеса ли ще правим или обобщена пиеса. Мисля, че вторият път е по-правилния. В основата на това произведение е политическият и социалният конфликт, пресъздаден в драматичен план. Това не трябва да се изпуска.

В Литературното бюро много разговаряхме за това произведение и то има място на наша сцена, то ще се роди. А това, че не е завършено в окончателен вид не е най-страшното. Аз съм за поставянето на тази пиеса.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Халачев.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Мисля, че прекалено много се акцентира върху сантименталното отношение към осемцесет и двегодишния драматург. Едва ли това трябва да е най-важно, когато разсъждаваме за тази последна творба на Камен Зидаров.

Мисля, че са справедливи всички изказани бележки по пиесата – за присъствието на образи, на ситуации, на драматургическо напрежение – изобщо на твърде много фактически материал.

Този богат материал с голямо познаване на епохата, казано от проф. Тенев, а и за голямата вярност на проф. Тенев към творчеството на автора и последователен негов почитател, ако искаме с този богат материал да направим услуга не само на автора, но и на театъра, трябва да се организира наново и по нов начин да бъде казан този материал, за да има тази съвременна кореспон-

денция с днешния зрител на 1984 година.

Пиесата е твърде голяма и могат да се съкратят много страници и много реплики да имат по-голяма ударна сила и повече да ни говорят, отколкото цялата украсителна и описателна стойност на думите, които той влага в тези реплики.

Смятам, че от страна на Камен Зидаров няма да има сериозни възражения, стига режисьорът, който ще застане зад пиесата, да намери сили и възможности по нов начин да организира и покаже материала – не само със сценичен език, но и с думите вътре в самото произведение. Тогава действително ще имаме право и мисля, че справедливо е включено това произведение, а не само по сантиментални съображения, в репертоара на нашия театър, като една линия, позиция, която Камен Зидаров без колебание защитава в цялото си творчество, без огъване през целия си творчески процес в драматургията си, а и нашия театър и всички ние, които по един или друг начин участвуваме в този процес на създаването му. В този смисъл и театърът би могъл да бъде полезен.

Смятам, че от страна на актьорите ще има желание да участвуват. Бих се радвал да се роди една нова голяма истинска българска епическа творба, което ни предоставя този материал.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Обсъждахме обширно и ясно и не трябва да си отправяме упреци за позициите, тъй като се отнесохме сериозно към предложението, направено на Художествения съвет. Всеки има право на свой възглед и отношение и е нормално да има известна разлика в оценките. Всички изказвания могат да ни насочат към верния път за по-нататъшна работа, която ни предстои с автора и режисьора и един драматург, който ще има задачата да представлява театъра

и да допринесе за довеждането на пиесата до онзи край, който за нас е желателен.

Но не бива извън театъра да се заема отрицателна позиция в един оценъчен момент. Всичко казано тук ще бъде прецизирано, за да имаме ясен поглед при работата с автора. Смятам, че и авторът ще се отнесе сериозно към нашите бележки.

ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

В момента нямаме възможност да правим пиеса от включените в репертоара ни, тъй като режисьорите са заети. Налага се да търсим друго заглавие, свързано с камерната сцена и актьорите. Водихме разговори с Никола Петков и искаме да предложим на Художествения съвет едно произведение за реализация: "Изобретателната влюбена" от Лопе де Вега.

Затруднени сме да се занимаваме с два състава, тъй като се работят две пиеси на голямата сцена, а и срокът за реализация на тази пиеса е твърде кратък. Предлагаме състав с по един изпълнител. В тази насока искам да предложа на Художествения съвет да се проверят някои кандидати по наш избор за актьори в театъра през следващия сезон. В предложението влизат:

- Владимир Люцканов - за дубльор на Юри Ангелов;
- Ивайло Христов - от сливенския театър, който също е включен за наблюдение;
- Жанет Спасова, Жана Караиванова и Силвия Върбова - също са включени за наблюдение.

Това не е лесно за осъществяване, защото тези актьори се намират в други театри и имат ангажменти. Имаме намерение за следващия сезон да включим млади актьори и актриси.

В предложената листа не е окончателно участието на др. Кабакчиев. Художественият съвет трябва да вземе отношение към два факта:

- първо, избора на заглавието;
- листата, която се предлага за разпределение и дебютантите.

Има пумата др. Петков.

ИЗКАЗВАНИЯ :

НИКОЛА ПЕТКОВ:

Поканен бях да предложа заглавие, което веднага да започна да работя. Тази пиеса бях подготвил за друг театър, но не се реализира постановката и съм готов да започна работа. Това е прекрасна пиеса от Лопе де Вега. Това е една от любимите му пиеси, много ярка, комедия на плаща и шпагата. Можем да направим една блестяща постановка, а и отдавна този автор не е застъпван в театрите и ще бъде от интерес за зрителите да видят една пиеса от Лопе де Вега.

Разпределението е съобразено със свободните от постановки артисти и смятам, че те са доста интересни за тези роли.

Белиса е жена във възраст, вдовица, пропуснала е доста неща от живота и иска сега да ги набави. Това може да направи със съседа капитан Бернардо, който е бил на походи и войни и се завръща уморен и изтощен, също пропуснал доста от живота и иска също нещо да набави. Лусиндо е негов син, влюбен в дъщерята на Белиса, към която имат претенции всички герои в пиесата. Интригата е скроена много майсторски, всеки десет минути се явява нов ход, който обръща нещата в друга посока, след това ги връща в старата и т. н. Много ловко и изобретателно е направено, занима-

телно, остроумно и героите в известен смисъл слугуват на интригата, но е така духовито направено, че се прощава. Тук няма богатство на характерите – те любят или ненавиждат.

Херарда е жена с по-свободно поведение, която се намесва в този семеен квартет и обърква доста неща, но накрая благородно отстъпва, за да могат да станат три сватби накрая.

Двамата благородници са малки роли, те са пречки, които главните герои трябва да преодоляват.

Ернандо е слугата, който изпълнява две – три роли: играе женска роля, ролята на своя господар, на един друг благородник – доста интересна актьорска задача, това е човек от народа, със симпатия написан от автора.

Предлагам да работя със следния екип: Добромир Петров, с когото работя от много години и взаимно се допълваме; Евгения Раева е много изискана художничка, сериозен човек; Константин Илиев пожела да бъде в този екип.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Люцканов.

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ:

За Лопе де Вега не може да има спор. Тук има много жизнерадост, пиесата блика от човешки страсти. А и името на Никола Петков, който е режисьор с изобретателност, хумор, постановките му са добри е добро съвпадение. Завиждам, че няма да има през следващите години Лопе де Вега.

По разпределението – двама са в "От ума си тегли" – Сава Хашъмов е Репетилков. Славчо Митев също е зает.

Чувам за Ивайло Христов, че е добър актьор. Считаю, че Жана Караиванова е много подходяща.

На мястото на Кабакчиев не бих се отказал от тази роля.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата проф. Тенев.

проф. ЛЮБОМИР ТЕНЕВ:

Много се колебах между тази пиеса и "Кучето на градинаря". Втората е по-хубава и по-интересна, но трябваше много да се чака.

Бакърджиев е добър преводач, но той държи на римата. Радвам се, че Народният театър ще постави пиесата и я виждам за един млад състав, иска много ритъм, темп и изящество. Но пиесата изисква пространство, което е поетически фактор и трябва да се реши за малка сцена. Тук е необходимо режисьорът да подсказва, а актьорът да импровизира. Това е трудното при Лопе де Вега. Защото в "Сватбата на Фигаро" ми липсваше достатъчно грация.

ТАТЯНА МАСАЛИТИНОВА:

Чела съм отдавна пиесата, съгласна съм с разпределението, по което режисьорът е мислил и вярвам, че ще стане хубава постановка. Не познавам младите хора, но ние имаме нужда от млади хора, да се опитат, да им се даде дебют.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Гиндева.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА:

Много е приятна изненадата, която ни се поднася. Сега нашият театър ще работи с пълен капацитет. По този начин съставът на театъра ще бъде максимално ангажиран. Правилно е избрана тази пиеса, режисьора и подходящо е направено разпределението. Трябва да се опитат и млади актьори, за да се види кой е подходящ за нашата трупа. Подкрепям предложението да има дубльор на Сава Хашъмов.

Пожелавам им "На добър час!"

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Халачев.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Започвам с включването на младите хора в състава на театъра и считам, че е правилно решен този проблем от ръководството като предоставя малката сцена за един изпитателен срок и възможност в една по-уютна сцена, за да могат да разкрият възможностите си. Малката сцена създава по-голяма интимност. Познавам предложените кандидати, които са талантиливи хора. Те не са мои ученици и нямам лична заангажираност. Те играха в "Солунските атентатори" – блестящи изпълнители.

Приветствувам идеята за включването на млади хора. Нека това стане като правило по този начин да бъдат проверявани тези хора, към които определяме отношението си и ги каним не на дебют, а на една колегиална проверка.

По пиесата – това е едно откритие на нашия театър, който отдавна не е поставял този автор. Никола Петков доказва таланта си, че може да овладее малкото пространство и да го подчини на своите идеи. Вярвам, че и тук ще успее да излезе с чест при изпълнението на тази задача.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Каракостова.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

За включването на Владимир Люцканов – Литературното бюро като задача, възложена от ръководството, следи продукцията на ВИТИЗ. Работата на Владимир Люцканов ми допадна, има сценично обаяние, комедиен чар. Другите момчета ги помним от "Солунските атентатори". Момичетата също са много добри.

З А К Л Ю Ч Е Н И Е

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Предлагам Художественият съвет да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е :

Художественият съвет приема единодушно предложеното заглавие "Изобретателната влюбена" от Лопе де Вега за камерна сцена.

Художественият съвет утвърждава за постановчик режисьора Никола Петков.

Художественият съвет приема направеното предложение за разпределение на ролите, включително и младите актьори, набелязани в листата за наблюдение:

- Жанет Спасова;
- Жана Караиванова;
- Силвия Върбова;
- Владимир Люцканов;
- Атанас Атанасов;
- Ивайло Христов;
- Христо Гърбов.

Има ли други предложения? Няма. Приема се.

ТОЧКА ТРЕТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Люцканов да докладва за подготовката на "От ума си тегли".

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ:

Работата върви нормално и сериозно. Репетира се пълноценно. Има две отсъствия на Стефан Данаилов, четири на Ванча

Дойчева, десет дни на Маргарита Дупаринова, една профилактика и едно тържество – остават 37 точки до закрито представление и 16 не съвсем пълноценни репетиции.

Актьорите предлагат да започваме по-късно, но смятам, че това не е правилно.

Ще направя всичко възможно за тези репетиционни точки да завърша. Но трябва да се загубят още дни за монтировъчни репетиции. В извънрепетиционно време ще направя костюмните репетиции.

Проблем е, че някои хора не знаят текста, с изключение на Добринка Станкова и Красимира Петрова.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

От това дали ще се работи плътно зависи от нас. Лицканов сам тази постановка не може да я направи без сътрудничеството на актьорите. В противен случай ще закъснеем с излизането на тази пиеса.

З А К Р И В А Н Е

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Имате ли други въпроси? Няма. Поради изчерпване на дневния ред закривам заседанието на Художествения съвет.

/Край 18.25 часа/

Стенограф:

/Р. Райчев/

ДИРЕКТОР:

/Д. Фучеджиев/